

BİLSEM ÖĞRENCİLERİNİN OKUL DIŞI ÖĞRENME ALANINDA ANİMASYON EĞİTİMİ SÜRECİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ¹

BILSEM STUDENTS' OPINIONS ON THE PROCESS OF ANIMATION EDUCATION IN THE OUT-OF-SCHOOL LEARNING AREA

Melike ÇETİNKAYA

Dr.

MEB Matematik Öğretmeni

Şehit Hüseyin Gültekin Bilim ve Sanat
Merkezi

melikec.0993@gmail.com

Orcid No 0000-0002-5654-6542

Ebru Çiğdem AKALIN KAYA

Başöğretmen

MEB Matematik Öğretmeni

Şehit Hüseyin Gültekin Bilim ve
Sanat Merkezi

cigdem_ebru@yahoo.com

Orcid No 0009-0001-7558-0789

Barış ERDOĞAN

Dr.

MEB Görsel Sanatlar Öğretmeni

Şehit Hüseyin Gültekin Bilim ve
Sanat Merkezi

erdgnbrs@gmail.com

Orcid No 0000-0003-4166-9969:

Geliş Tarihi/Received:

29/04/2024

Kabul Tarihi/Accepted:

25/12/2024

e-Yayın/e-Printed:

30/06/2025

Özgün Araştırma Makalesi/Original Research

Kaynakça Bilgisi: Çetinkaya, M., Akalın Kaya, E.Ç. ve Erdoğan, B. (2025). BİLSEM öğrencilerinin okul dışı öğrenme alanında animasyon eğitimi sürecine yönelik görüşleri. *İnformel Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 1-27

Citation Information: Çetinkaya, M., Akalın Kaya, E.Ç. ve Erdoğan, B. (2025). BILSEM students' opinions on the process of animation education in the out-of-school learning area. *Journal of Research in Informal Environments*, 10(1), 1-27

¹ Bu makale 8. Ulusal Üstün Yeteneklilerin Eğitimi Kongresi 2023'te sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

ÖZ

Bu araştırmanın amacı özel yetenekli öğrencilerin okul dışı öğrenme alanında deneyimledikleri animasyon eğitimi sürecine dair duygu, düşünce ve anlamlandırmalarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmada öğrencilerin okul dışı öğrenme süreci deneyimlerine ve yaşadıkları deneyimlerinden çıkarılan anlamların incelenmesine odaklanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Bu kapsamda araştırma fenomenolojik bir çalışmadır. Araştırma Ankara’da amaçlı örnekleme yoluyla belirlenen 7 kız 7 erkek özel yetenekli öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler yapılandırılmış görüşme formları ve öğrenci günlüklerinden elde edilmiştir. Veriler MAXQDA nitel veri analiz programında analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda özel yetenekli öğrencilerin yapılan gezi, eğitimin arkadaşlık ilişkilerine katkısı, eğitim ve eğitmen niteliği, geziyi düzenleyen öğretmenler, gezideki yemekler, yatakhane ve okul dışı ortamlarda eğitim sürecinin geneline dair olumlu görüşler bildirdikleri; yapılan eğitimden zevk aldıkları eğitimin okul binasının dışına taşınmasından memnuniyet duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Dışı Öğrenme, BİLSEM, Animasyon, Özel Yetenekli Öğrenci.

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the feelings, thoughts and interpretations of gifted students about the animation education process they experienced in out-of-school learning. The study focused on the out-of-school learning process experiences of the students and the meanings derived from their experiences. Qualitative research methods were used in the research. In this context, the research is a phenomenological study. The research was carried out with 7 female and 7 male gifted students who were determined through purposive sampling in Ankara. The data were obtained from structured interview forms and student diaries. The data were analysed using MAXQDA qualitative data analysis software. As a result of the research, it was concluded that gifted students expressed positive opinions about the trip, the contribution of education to friendship relations, the quality of education and instructors, the teachers who organised the trip, the meals on the trip, the dormitory and the general education process in out-of-school environments; they enjoyed the education and were pleased that the education was carried outside the school building.

Keywords: Out-of-school learning, BILSEM, animation, gifted students.

GİRİŞ

Bilgi iletişim teknolojilerindeki gelişmeler beraberinde pek çok değişimi getirmiştir. Artık bilgiyi üreten, bunu hayatında işlevsel olarak kullanabilen, eleştirel düşünüp karşılaştığı problemleri çözebilen, iletişim becerilerine sahip bireyler yetiştirmek gerekmektedir (MEB, 2018). Bu durum 21. yüzyılda bireylerden beklenen becerilerdir ki öğrencilerin öğrenmeleri, deneyimlemeleri ve edinmeleri gereken becerilerden birisi de bilgi iletişim teknolojileridir.

Eğitimde bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı son yıllarda oldukça yaygınlaşmıştır. Çeken ve Şen'e (2023) göre, bilgi iletişim teknolojileri beraberinde multimedya (çoklu ortam) öğrenme araçlarını eğitim sektörüne dahil ederek, köklü değişimler yapmış ve basılı yayınların önüne geçmiş bulunmaktadır. “Çoklu ortam, bir bilgisayar veya diğer elektronik araçlar vasıtasıyla sunulan, dijital olarak manipüle edilmiş metin, fotoğraf, hareketli ve durağan grafikler, ses, animasyon ve video öğelerinin bir kombinasyonudur” (Sakman, 2020). Multimedya yani çoklu ortam teknolojileri ile artık sesleri, görüntüleri, yazıları, hareketleri, animasyonları birleştirmek mümkündür (Arıcı ve Dalkılıç, 2006, s. 422).

Günümüzde bu yeni teknolojilerin eğitim öğretime radikal katkılar sağlayıp öğrenmede kalıcılığı arttırdığı bilinen öğelerinden bir tanesi de animasyonlardır (Küçük, 2022; Aktaş, 2023). Animasyon, birbirini takip eden ve birbiriyle bağlantılı karelerin saniyelik süre içerisinde bir araya getirilmesi, arka arkaya gelerek canlandırılmasıdır (Akören, 2018). Animasyon için gerekli olan öğeler sadece çizimleri yapılmış karelerle sınırlı değildir. Birbiriyle bağlantılı görsellerin anlamlı bir bütünü oluşturabilmeleri için konusu, buna bağlı olarak bir senaryosu, kurgusu, ses ve müzik gibi başka elemanlarında dahil olması gerekmektedir. İfade edilen işlemlerin bir arada uyumlu şekilde birleştirilmesi için günümüzde çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden bir tanesi de dijital öykülemedir.

Dijital öyküleme, etkileşimli dijital bir ortamda; kullanıcıya kontrol imkânı sağlayıp onu aktif hale getiren, hikâyeyi oluştururken bilgiyi keşfedip, kendi zihninde bilgiyi anlamlı şekilde işleyen ve sonrasında bu bilgiyi uygulamalar sayesinde pekiştirmesine olanak sağlayan bir yaklaşımdır (Tunç ve Karadağ, 2013). Kotluk ve Kocakaya (2015) göre, dijital öykü oluşturan öğrencilerde, internet ve bilgisayar kullanımı, dijital araçları kullanarak eleştirel düşünme ve problem çözme, arkadaşlarıyla iletişime geçip işbirliği yapma, sorumluluk alma, üretme ve bilgiyi paylaşma gibi beceriler gelişmektedir. Çoban, Gülşen ve Bayhan'a (2019) göre ise dijital öyküleme bilim ve sanat merkezlerine devam eden özel yetenekli bireylerin problem çözme becerilerini yaratıcılıklarıyla birleştiren, proje üretimini destekleyen ve üst düzey düşünme becerilerini geliştiren bir öğretim yöntemi olarak görülmektedir. Bu araştırmanın öznesi

konumunda olan üstün yetenekli öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştiren dijital öykülemenin özel yetenekli bireylere kazandırılması ve eğitim-öğretim faaliyetlerinde dijital becerilerini kullanıp geliştirebilecekleri animasyon içeriklerini oluşturmayı öğrenmeleri de önem arz etmektedir. Bu konuda Erdoğan ve Çaydere (2024) üstün yetenekli öğrencilerin dijital içerikler üretebilmeleri için dijital araç ve uygulamaları öğrenmeleri, doğru bilgiye ulaşarak bilgiyi dönüştürme ve kullanma konusunda dijital becerilerle donatılmaları gerekliliğinden bahsetmektedirler.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde özel yetenekli birey, “Yaştlarına göre daha hızlı öğrenen, yaratıcılık, sanat, liderliğe ilişkin kapasitede önde olan, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri anlayabilen, ilgi alanlarında bağımsız hareket etmeyi seven ve yüksek düzeyde performans gösteren birey” olarak tanımlanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Özel yetenekli bireyler zekâ ve farklı yetenek alanlarında yüksek potansiyele sahiptir. Özel yetenekli bireyler, duygusal açıdan yoğun ve hassas, mükemmeliyetçi, kendinden ve başkalarından yüksek beklentilere sahiptir (Ağaya, Akçayır ve Çitil, 2023). Bu bireyler sahip oldukları potansiyelin fark edilmesine ve farklı alanlarda desteklenmesine ihtiyaç duyarlar. Özel yetenekli çocuk, entelektüel, yaratıcı, sanatsal veya liderlik alanlarında yaştlarından belirgin şekilde yüksek düzeyde performans gösterme potansiyeline sahip olan çocuktur. Bu potansiyeli tam olarak geliştirmesi için, okulda elde edemediği özel akademik etkinlikler ve faaliyetlere ihtiyaç duyar (Özkan, 2009). Araştırmalar, özel yetenekli öğrencilerin akademik başarı açısından akranlarından belirgin şekilde yüksek performans gösterdiğine işaret etmektedir (Tannenbaum, 2000).

Çağdaş yaklaşımlar, öğretim süreçlerine ilişkin öğrencilerin kendi öğrenme sürecinde sorumluluk alabilen, bağımsız hareket edebilen, eleştirel düşünebilen, araştıran ve problemlere yaklaşımında bilimsel çalışma metotlarını kullanabilen bireyler olarak yetiştirilmesi gerektiğinin üzerinde durmaktadır. Bu temel hedef doğrultusunda okullarda geçirilen formal öğrenme süreçlerine ek olarak okul dışı öğrenme ortamlarında sağlanan informal deneyimlerin işe koşulmasının öğretime önemli katkılar sağlayabileceği belirtilmektedir (Ertaş, Şen, ve Parmaksızoğlu, 2011; Gürsoy, 2018). Dolayısıyla daha önceleri öncelikle okul ve sınıf içi olarak düşünülen öğrenme ortamları, okul dışı ortamları da kapsayacak şekilde genişletilmiştir (Saraç, 2017). Eğitim artık sadece okul içinde değil, okul dışında da planlı bir şekilde yürütülen bir faaliyettir (Bakioğlu ve Karamustafaoğlu, 2020).

Okul dışı öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen eğitimlerin, formal öğrenme ortamlarına kıyasla daha eğlenceli, doğal ve esnek olması okul içinde yürütülmesi mümkün olmayan çeşitli

öğretim etkinliklerini yapma hususundaki zenginliği ve sonuç olarak her yaştan bireye doğrudan bireysel yaşantılar kazandırma yoluyla öğrenme imkânı sunması, okul dışı ortamların çok önemli bir avantajı olarak görülmektedir (Taylor ve Caldarelli, 2004). Okul dışı öğrenme ortamı kavramı; okul sınırları dışında yer alan çeşitli yaşam alanlarından sanal ortamlara kadar birçok alanı kapsamaktadır (Eshach, 2007). Okul dışı öğrenme ortamlarının her öğrencinin kendi hızında bilgi edinmesini desteklediği, öğrenme sürecine katılım için öğrenciyi cesaretlendirdiği (Melber ve Abraham, 1999) ve okul içi eğitim süreçlerini de desteklediği belirtilmektedir (Gerber, Marek ve Cavallo, 2001). Genel olarak yapılan araştırma sonuçları değerlendirildiğinde öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ortamlarına olumlu baktığı (Sarioğlu ve Küçüksözer, 2017) ancak bu ortamları çoğunlukla tercih etmediklerini göstermektedir (Saraç, 2017; Tatar ve Bağrıyanık, 2015). Bu kapsamda özellikle araştırmaların fen bilimleri ve STEM odaklı yapıldığı (Gürsoy, 2018; Sarioğlu ve Küçüksözer, 2017; Tatar ve Bağrıyanık, 2015), üstün yetenekli öğrenciler ve farklı disiplinlere ait çalışmaların literatürde çok yer almadığı görülmüştür. Dolayısıyla bu araştırmada okul dışı öğrenme ortamlarında üstün yetenekli öğrenciler ve dijital becerileri bütünleştirilerek öğrencilerin neler hissettiği ve süreçteki anlamlandırmaları nelerdir? sorusuyla hareket edilmiştir.

Türkiye’de özel yetenekli olarak adlandırılan bu öğrencilerin örgün eğitime ek olarak devam ettikleri eğitim kurumu “BİLSEM” olarak bilinmektedir. BİLSEM, Bilim ve Sanat Merkezleri’nin kısaltılmış ismidir. BİLSEM, Türkiye’de özel yetenekli öğrencilerin yeteneklerini geliştirmek ve kapasitelerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel eğitim kurumlarıdır. Bu kurum, örgün eğitim kurumlarına devam eden ve genel zihinsel yetenek, görsel sanatlar veya müzik yetenek alanlarında özel yetenekli olarak tanılanan öğrencilere yönelik eğitim vermektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Dolayısıyla bu kurumlar da yine okul dışı öğrenme ortamlarından sayılmaktadır (Bozdoğan, 2007). Bu tür okul dışı öğrenme ortamlarında derslerin işleyişinin daha keyifli bir şekilde gelebilmesi için, buradaki derslerin sınıf monotonluğundan kurtarılması öğrenme açısından önemli katkılar sunar (Kalik ve Kırındı, 2022).

Bu kapsamda araştırmada, özel yetenekli öğrencilerin okul dışı öğrenme ortamında bulunmalarına olanak sağlayıp, okul dışı öğrenme ortamına yükledikleri anlamları ortaya çıkarmak hedeflenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı özel yetenekli öğrencilerin okul dışı öğrenme ortamında animasyon eğitim sürecine dair deneyimleri, duygu düşünceleri ve bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını ortaya çıkarmak olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Alanyazın incelendiğinde okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin yapılan çalışmaların büyük bölümünün fen bilimleri dersi kapsamında yapıldığı, yine çalışmaların ağırlıklı olarak sadece okul çerçevesinde formal eğitim alan öğrencilerle gerçekleştirildiği gözlenmiştir. Bu araştırmada ise Kapadokya’da doğanın içerisinde bulunan 2 katlı küçük bir köy evi gibi inşa edilmiş alt katında sınıf olarak kullanılabilen büyük bir salon üst katında kız ve erkek yatakhanelerinin bulunduğu tamamı ahşap, animasyon uzmanı bir görsel sanatlar öğretmenin kurup “animasyon okulu” olarak adlandırdığı bir doğa okulunda gerçekleştirilen etkinliklere dair öğrencilerin yorumları derlenmiştir. Bu araştırmanın hem özel yetenekli öğrenci grubuyla hem de bir doğa okulunda verilen animasyon eğitimiyle ilgili olması araştırmayı alanyazındaki tüm çalışmalardan farklılaştırmaktadır. Yapılan literatür taramasında alanyazında benzeri bir çalışmaya rastlanmamış olması sebebiyle araştırma önem teşkil etmektedir.

YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin okul dışı öğrenme süreci deneyimlerinden çıkarılan derin anlamların incelenmesine odaklanıldığı için araştırma fenomolojik bir çalışmadır. Fenomolojide araştırmacı belirli bir olguya odaklanır. Verileri almak için katılımcılarla derinlemesine görüşmeler yapılır ve onların algılarında ortak olan yönler belirlenir. Böylece yararlı genellemeler yapmak için elde edilen veriler kullanılabilir (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2011).

Çalışma Grubu

Ankara’da bulunan bir BİLSEM’de eğitim öğretimlerine devam eden 14 özel yetenekli öğrenci bu araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunda yer alacak öğrencilerin seçiminde aynı gruptan birbiriyle tanışan, etkileşim halinde olan öğrencilerin olmasına dikkat edilmiştir. Bunun için ilk olarak kolay ulaşılabilir örnekleme metoduyla Ankara İli’nde bir BİLSEM seçilmiş ve tüm katılımcı öğrenciler bu kurumdan belirlenmiştir. Aynı BİLSEM’de öğrenim gören öğrenciler içerisinde, birbiriyle etkileşim içerisinde

olanlardan yine nitel araştırma yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemine göre öğrenci seçimi yapılmıştır. Gidilecek olan doğa okulunun öğrenci kapasitesi de göz önüne alınarak 7 kız 7 erkek öğrenci seçilmiştir. Kapadokya’da doğada kurulmuş olan küçük animasyon okuluna yapılacak olan gezi normal şartlarda BİLSEM programında olmayan okulun açtığı çağrıya başvuru yapıp eğitim hakkı kazanılarak oluşturulmuş ekstra bir eğitim faaliyetidir. Söz konusu eğitim kırsal alanda, doğayla iç içe kurulmuş olan “Animasyon Okulu” adını taşıyan bir Doğa Okulu’nda gerçekleştirileceği ve bir dijital yetkinlik gerektirdiği için öğrenci seçiminde kullanılmak üzere aşağıdaki kriter listesi hazırlanmıştır:

Bu kriterler;

- Alerjik rahatsızlığı bulunmamak,
- Animasyon eğitimi için tablet ve dijital araç kullanmayı bilmek,
- Animasyon eğitimindeki çizim gereksinimi için resim yetenek alanından tanınmış veya resimde yetenekli olmak.

Bu kriterleri sağlayan katılımcı öğrencilerden 12 öğrenci resim alanında, iki öğrenci genel yetenek alanından seçilmiştir. Bu öğrencilerden üç tanesi her iki alanda tanınmış öğrencilerdir. Öğrencilerden üçü lise öğrencisi, 11’i ortaokul öğrencisidir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçlarından ilki araştırmacılar tarafından geliştirilen yapılandırılmış görüşme formudur. Yapılandırılmış görüşme formları, araştırmacının önceden belirli bir sırayla hazırlamış olduğu soruları içermektedir. Soruların belirli sırayla ve önceden hazırlanmış olması elde edilen verilerin hızlı kodlanmasına, analizine ve ölçüm kolaylığına imkân sağlarken diğer yandan da araştırmanın kapsamının karşılaştırılmasına olanak sağlamaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2021). Özel eğitim alanından üç uzmanın görüşü alınarak hazırlanan görüşme formları on sorudan oluşmaktadır. Görüşme formunda öğrencilerin animasyon eğitimi ve okul dışı ortamlarda eğitime ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Okul dışı öğrenme ortamı olarak seçilen Kapadokya The Cartoon Mill Animasyon Çizgi Film Okuluna gidilip orada gerçekleştirilen eğitimlerin ardından, animasyon eğitimlerinin bitimini takip eden üçüncü gün sonunda görüşme formları öğrencilere uygulanmıştır. Öğrenciler Kapadokya The Cartoon Mill Animasyon Çizgi Film Okulunda iki gün konaklamışlar ve eğitim süresi boyunca günlük tutmaları sağlanmıştır. Eğitim süresince deneyimlerini, yaşadıkları ve hissettikleri tüm duyguları günlüklerinde anlatmaları istenmiştir. Günlükler eğitim sonunda analiz edilebilmesi için öğrencilerden toplanmıştır.

Geçerlilik Güvenilirlik

Araştırmada görüşmelerde kullanılacak olan görüşme soruları için özel eğitim alanından üç uzman görüşü alınarak sorular hazırlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığından araştırma ve gezi kapsamında yapılacak tüm işlemler için gerekli izinler alınmıştır. Bu eğitim sürecinin bilimsel bir araştırma olarak raporlaştırılacağı öğrenci seçim aşamasında katılımcı öğrencilere bildirilmiş, süreç boyunca yapılacak veri toplama uygulamalarına gönüllü olarak katılım sağlamak isteyip istemediği en başından öğrencilere sorulmuş tüm öğrenciler araştırma sürecine gönüllü olarak katılacaklarını ifade etmiştir. Veri güvenilirliği bakımından gönüllü katılımı oldukça önemlidir (Shenton, 2004). Bilimsel araştırmalarda günlük tutma çalışmalarının araştırmanın iç ve dış geçerliliği üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Çünkü öğrenci günlük tutarken araştırmacının ona sunduğu kalıp içerisinde kalmaz, yaşadığı tüm duygu ve düşünceleri açık ve samimi şekilde günlüğüne aktarabilir. Ancak, araştırmacının günlük tutma sürecini dikkatli bir şekilde planlaması ve öğrencilerin günlüklerini doğru ve güvenilir bir şekilde tutmasını sağlaması önemlidir (Kaplan, 2010). Bu sebeple eğitim süresi boyunca öğrencilerin günlük tutmaları için belirli saat aralıkları verilmiş, öğrenciler bu konuda teşvik edilmiş ve günlükleri samimi bir şekilde yazmaları sağlanmıştır.

Miles ve Huberman'a (1994) göre, kodlama güvenilirliği ve içsel tutarlılığı sağlaması için kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az % 80 olması gerektiğini ifade etmektedirler. Görüş birliği/görüş birliği+görüş ayrılığı x 100 formülü uygulanmalıdır şeklinde ifade etmektedirler. Verilerin kodlanması aşamasında kodlamacılar arasındaki görüş birliği katsayısı %95 çıkmıştır. Üç kodlamacı verilerin kodlanmasından sonra bir araya gelerek kodlamalar üzerinde tartışıp, verilerin tutarlı olup olmadığını kontrol etmişler ve görüş birliği sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada görüşme formlarından ve öğrencilerin tuttıkları günlüklerden elde edilen veriler, MAXQDA içerik analizi programı ile üç araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Alanyazında birden fazla araştırmacı tarafından yapılan kodlamaların kodlama güvenilirliğini arttıracak ifade edilmektedir (Kaplan, 2010). Verilerin analizinin güvenilirliği adına her araştırmacının yaptığı kodlamayı diğer araştırmacıların denetimine sunması önerilir (Creswell, 2012). Yapılan kodlamalar raporlaştırılmış ve karşılaştırmalar yapılarak kodlamalar analiz edilmiştir. Söz konusu raporlaştırma aşamasında katılımcılardan birebir alıntılara sıkça yer verilmiş böylece doğrudan alıntı stratejisinden (Christensen, Johnson ve Turner, 2014) yararlanılmıştır.

Öğrencilerden alınan bire bir ifadelerde öğrencilerin isimleri kullanılmamıştır. Öğrenci isimleri yerine numara ile Ö-1, Ö-2 şeklinde ifade edilmiştir.

İşlem

Öğrencilerin fenomolojik bir şekilde değerlendirilecekleri etkinliğin detayları şu şekilde özetlenebilir: Gezi, eğitim, aktivite.

- Gezi

Öğrencilerle “Kapadokya The Cartoon Mill Çizgi Film Kampı” etkinliği için Kapadokya’da bir köyde 2 gün kalınmıştır. Eğitimler öncesinde Kapadokya ve Avanos bölgesi gezilmiştir.

- Eğitim

Animasyon eğitiminde uzman bir öğretmen 2 gün boyunca öğrencilere animasyon tarihi, dijital araçlarla animasyon tasarlama konuları üzerine eğitimler vermiştir. Eğitim, Kapadokya’da bir doğa okulu olan “The Cartoon Mill Çizgi Film Okulu”nda gerçekleştirilmiştir. Eğitimde animasyon tarihi, animasyon eğitiminin temel basamakları olarak görülen “konuyu bul”, “konuyu araştır”, “hikaye oluştur”, “karakter tasarla” basamakları ve uygulama kısmına dair bilgiler verilmiştir. Animasyon hazırlamak için FlipaClip uygulaması tanıtılmış ve animasyon eğitimi uygulama sürecinde kullanılmıştır.

- Aktivite

Süreç doğadaki bir doğa okulunda gerçekleştirilmiş ders aralarında öğrenciler geleneksel oyunlar oynamış, fidan dikmiş, doğa yürüyüşü yapmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde öğrencilerle yapılan görüşmeler ve tuttıkları günlüklerden elde edilen verilere yer verilmiştir. Elde edilen veriler görüşmeler ve günlükler olarak iki ayrı başlık altında toplanmıştır. Öncelikle görüşmelere ait ortaya çıkan temalar ve kodlamalar için oluşturulan şekiller ardından günlüklere ait şekiller yorumlanarak bulgular oluşturulmuştur.

Görüşmelere İlişkin Bulgular

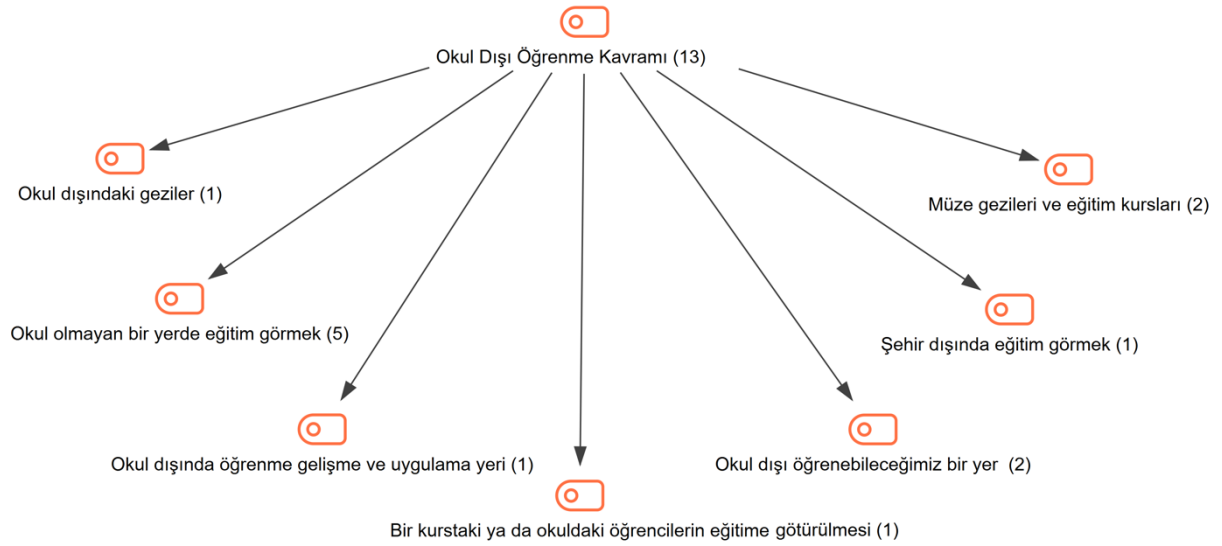
Öğrencilerle eğitim sonrasında yapılan görüşmelerden elde edilen verilerde yedi tema altında görüşlerin toplandığı görülmektedir. Bunlar,

1. Okul Dışı Öğrenme Kavramı
2. The Cartoon Mill Animasyon Eğitimindeki Deneyimler
3. Animasyon Yapımı Hakkında

4. The Cartoon Mill Animasyon Eğitiminde Neler Öğrendik?
5. Animasyon Temel Birleşenleri
6. Dijital Animasyon Yapımı ve Kullanılan Programlar
7. Animasyon Öncesi Temel Hazırlıklar

Bu temalara dair öğrenci görüşleri için kodlamalar yapılmıştır.

Okul dışı öğrenme kavramına ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci görüşmelerinden okul dışı öğrenme kavramına ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 1. Okul dışı öğrenme kavramına dair görüşler

Şekil 1 incelendiğinde öğrencilerin okul dışı öğrenme ortamı hakkında en yüksek frekansa sahip kodun “okul olmayan bir yerde eğitim görmek” olduğu görülmektedir. Bunun dışında “müze ve eğitim kurumları” ve “okul dışı öğrenebileceğimiz bir yer” kodlarının ikişer frekansa sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca “şehir dışında eğitim görmek”, “okul dışında öğrenme gelişme ve uygulama yeri”, “bir kurstaki ya da okuldaki öğrencilerin eğitime götürülmesi” kodlarının olduğu da görülmektedir. En çok frekansa sahip “okul olmayan bir yerde eğitim görmek” koduna ait öğrenci görüşleri şu şekildedir:

Ö-2: Okul olmayan bir yerde eğitim görmek.

Ö-6: Okulda olmayan başka bir şehirde veya aynı şehirde ama farklı bir yerde öğretilen eğitim.

Ö-8: Okul ortamının dışında yapılan, şehir içi şehir dışında alınan eğitim.

Ö-9: Okul dışında eğitim görme alanları geliyor.

Okul dışı öğrenme ortamı ile ilgili öğrencilerin genel anlamda bilgili oldukları anlaşılmaktadır.

The Cartoon Mill animasyon eğitimindeki deneyimlere ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci görüşmelerinden The Cartoon Mill Animasyon Eğitimindeki deneyimlere ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 2. The Cartoon Mill animasyon eğitimindeki deneyimlere ilişkin öğrenci görüşleri

Şekil 2’de öğrencilerin The Cartoon Mill Animasyon Eğitimindeki deneyimlerine dair görüşlerinin genel anlamda olumlu olduğu görülmektedir. 12 frekansla “deneyimlerim olumluydu” 2 frekans ile “deneyimlerim olumsuzdu” kodlarının oluştuğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerden alınan ifadelerden bazıları şu şekildedir:

Ö-6: Kapadokya’da The Cartoon Mill çok güzel bir yerdi temizdi.

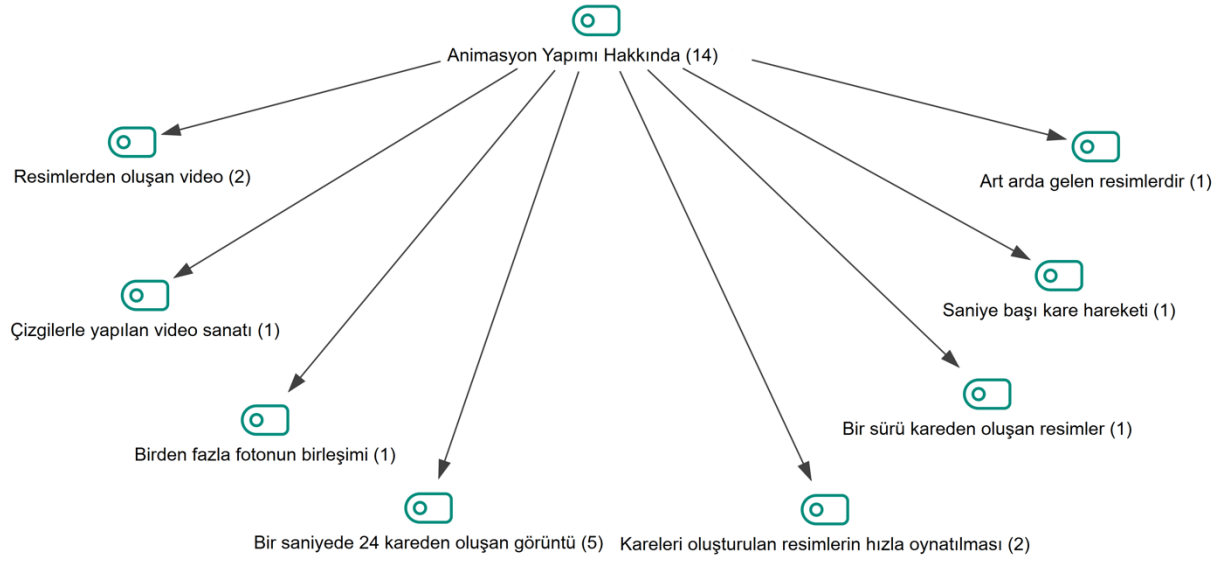
Ö-10: The Cartoon Mill eğitiminde çok güzel zamanlarımız oldu ve çok eğlenceliydi.

Ö- 11: Olumsuz yanı yoktu.

Ö-13: Deneyimlerim çoğunlukla olumluydu.

Ö-3: Geneli olumsuzdu.

Animasyon yapımı hakkındaki görüşlere ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci görüşmelerinden animasyon yapımı hakkında elde edilen görüşlerden oluşan tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 3. Animasyon yapımı hakkında öğrenci görüşleri

Şekil 3 incelendiğinde öğrencilerin animasyon yapımı hakkında bilgilerinin oluştuğu görülmektedir. En yüksek frekansa sahip olan kodun “bir saniyede 24 kareden oluşan görüntü” olduğu diğer kodlarında yine animasyon yapımıyla ilgili doğru ifadelerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Animasyonun saniyede 24 kareden oluşan görüntüler bütünü olduğunu, art arda gelen çizimler ve görüntülerden oluştuğunu, animasyonda görüntünün nasıl harekete dönüştüğünü bildikleri görülmektedir. Öğrenci ifadelerden bazıları şu şekildedir:

Ö-3: Bir saniyede 24 kare bulunan çizim şeklinde filmidir.

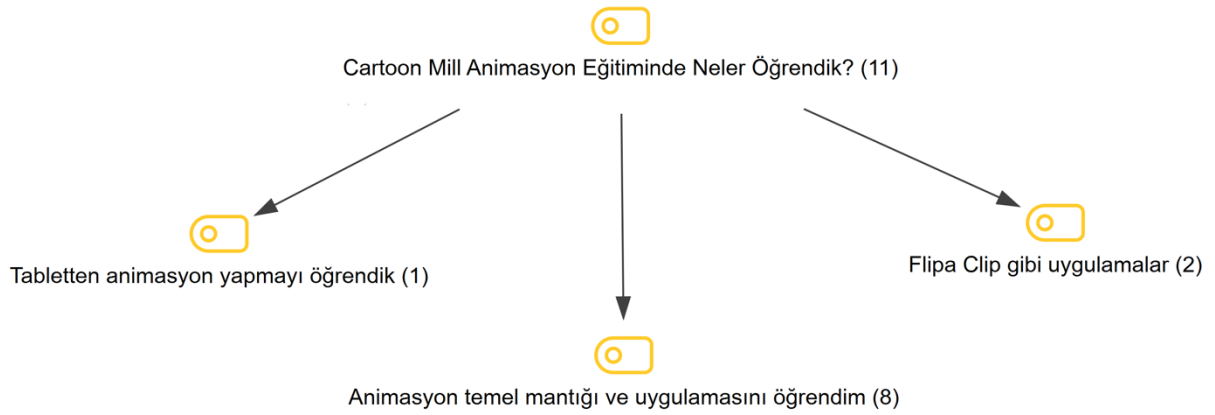
Ö-6: Bir saniyede 24 kare eklenerek oynatılarak yapılan anlamlı harekettir.

Ö-8: Art arda gelen karelerin her saniyede 24 tane sığdırılmasıyla oluşan hareketli resimlerdir.

Ö-10: Bir saniyede 24 kare oynatılarak video oluşturmaktır.

Ö-14: Animasyon bir saniyede 24 kare gelecek şekilde hazırlanan videolardır.

The Cartoon Mill animasyon eğitiminde neler öğrendik sorusuna ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci görüşmelerinden The Cartoon Mill Animasyon Eğitiminde neler öğrendik kavramına ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 4. The Cartoon Mill animasyon eğitiminde neler öğrendik sorusuna ilişkin öğrenci görüşleri

The Cartoon Mill Animasyon eğitiminde öğrencilere 2 boyutlu animasyon yapımı için temel bilgiler verilmesi ve verilen bilgiler ışığında dijital uygulama olan FlipaClip ile denemeler yapılması planlanmış ve uygulaması yapılmıştır.

Öğrencilere The Cartoon Mill Animasyon Eğitimi'nde neler öğrendikleri sorulduğunda "Animasyon temel mantığı ve uygulamasını öğrendim" cevabı en çok frekansa sahip kodlama olarak şekil 4' de karşımıza çıkmaktadır. Bu koda ait öğrenci ifadelerine baktığımızda;

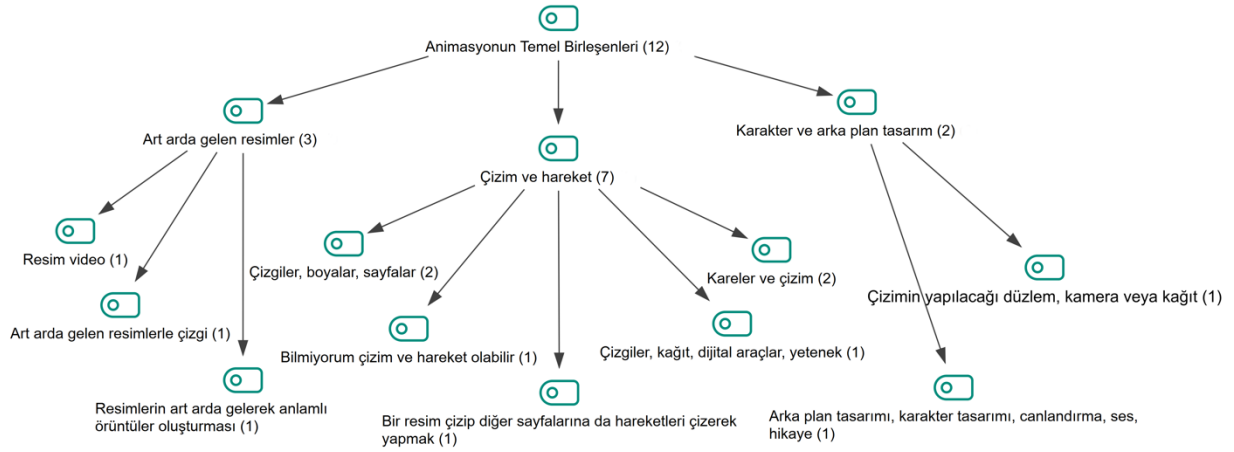
Ö-2: Kapadokya' da animasyon temel mantığını animasyonla ilgili bilgiler ve tarihini animasyon yapmak için kullandığımız uygulamayı öğrendim.

Ö-7: Başlangıç olarak nasıl yapıldığını öğrenmiş oldum ama kolaylıkla kendimde keşfedebildim.

Ö-14: Nevşehir'deki The Cartoon Mill'de animasyon detaylarını öğrendim şeklinde görüşler paylaşmışlardır.

Öğrenci ifadelerinden de anlaşılacağı gibi öğrencilerin animasyon yapımının temel mantığını öğrendiklerini ve tabletten dijital araçlarla uygulama yaptıklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Animasyon temel birleşenlerine ilişkin elde edilen bulgular. Bu bölümde öğrenci görüşmelerinden animasyonun temel birleşenlerine ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema, alt tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 5. Animasyonun temel birleşenleri hakkındaki görüşler

Animasyonun temel birleşenleri konusunda şekil 5’ de verilen öğrenci görüşlerine bakıldığında öğrencilerin birleşenleri tam kavrayamadıkları anlaşılmaktadır. “Karakter tasarımı ve arka plan” alt temasında öğrencilerin temel birleşenleri anladıkları ancak “art arda gelen resimler” alt temasında oluşan kodlara baktığımızda animasyonun tanımı ve nasıl yapıldığı ile ilgili cevaplardan oluşan kodlar olduğu görülmektedir. “Çizim ve hareket” alt temasında da hareket kavramı gibi doğru ifadelerle ait kodların yanında yine animasyon yapımı hakkında bilgilerden oluşan çizim, kağıt, dijital araçlar, boyalar, sayfalar gibi animasyon temel birleşenlerini karşılamayan kodların yer aldığı görülmektedir.

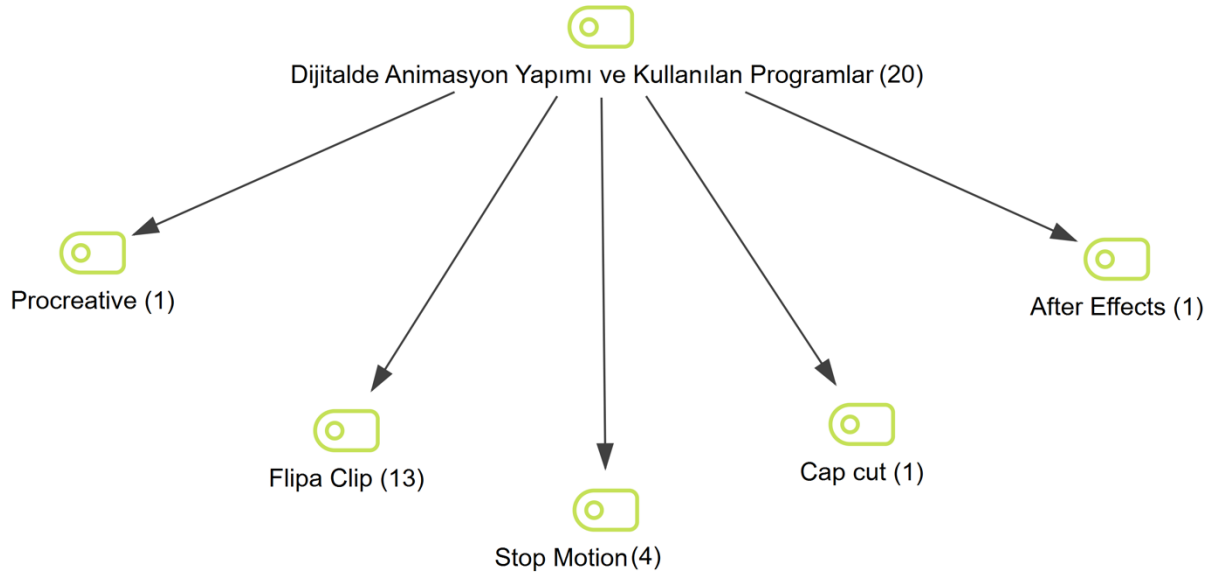
Karakter ve arka plan tasarım temasına ait öğrenci ifadelerinden Ö-11 kodlu öğrencinin; *arka plan tasarımı, karakter tasarımı, canlandırma, ses ve hikaye*, ifadesiyle animasyon temel birleşenleri hakkındaki bilgisinin tam ve doğru olduğu anlaşılmaktadır.

Çizim ve hareket teması altında yer alan kodlara ait bir öğrenci görüşüne baktığımızda;

Ö-6 kodlu öğrenci: *Bir resim çizip diğer sayfalarına da o resmi istediğimiz hareketleri çizerek yapmasını sağlamaktır.* Öğrencinin burada animasyon yapım mantığı ile animasyon temel birleşenlerini karıştırdığı anlaşılmaktadır.

Şekil 5 incelendiğinde öğrencilerin genel anlamda animasyon temel birleşenlerinin neler olduğu konusunda kafa karışıklığı yaşadığı ve bu konuyu tam kavrayamadıkları anlaşılmaktadır.

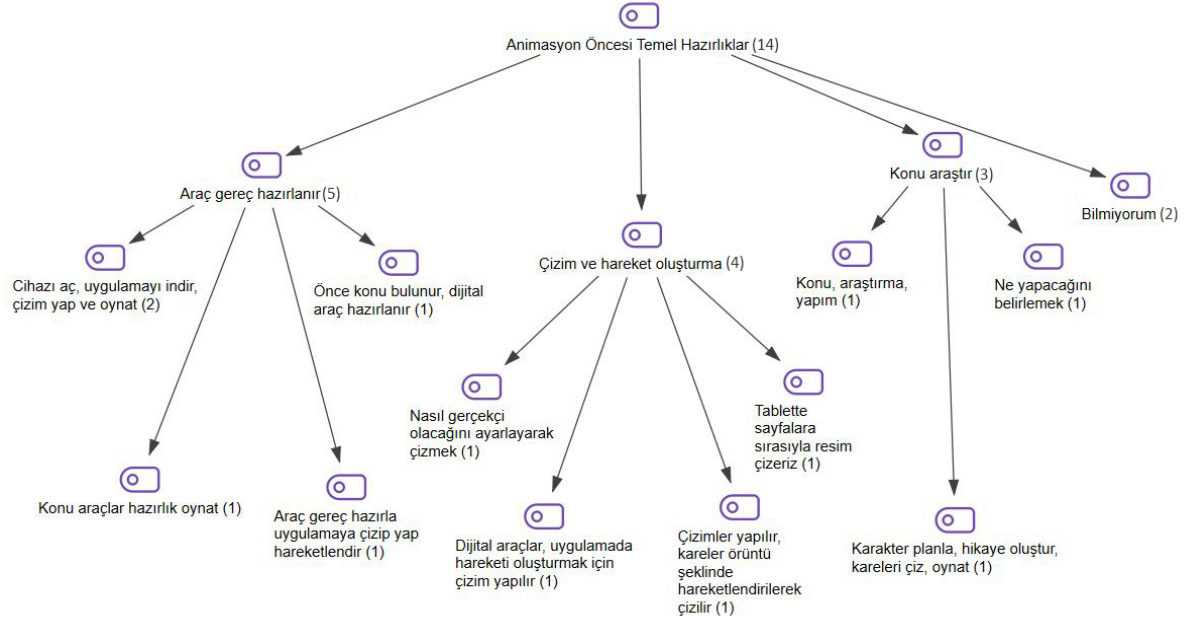
Dijital animasyon yapımı ve kullanılan programlara ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci görüşmelerinden dijital animasyon yapımı ve kullanılan programlara ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 6. Dijitalde animasyon yapımı ve kullanılan programlara ilişkin öğrenci görüşleri

Dijitalde animasyon yapımında kullanılan programlara ilişkin görüşlerden elde edilen tema ve kodlamaları içeren Şekil 6 incelendiğinde öğrencilerin The Cartoon Mill Animasyon Eğitiminde öğrendikleri FlipaClip uygulamasının on üç frekans ile en yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanında öğrencilerden bazılarının animasyon yapımında kullanılan diğer program isimlerini de cevap olarak verdikleri görülmektedir. Animasyon eğitim içeriğinde öğrencilere Stop Motion tekniği hakkında da bilgi verildiği ancak Procreative, Cap Cut ve After Effects uygulamalarını kendi kullanım ve tecrübelerinden edindiği bilinmektedir.

Animasyon öncesi temel hazırlıklara ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci görüşmelerinden animasyon öncesi temel hazırlıklara ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 7. Animasyon öncesi temel hazırlıklara ilişkin öğrenci görüşleri

Animasyon yapımına geçmeden önce yapılması gereken temel hazırlıkların neler olduğuna ilişkin görüşmelerden elde edilen tema ve kodlar Şekil 7’de verilmiştir. Şekil 7 incelendiğinde “araç gereç hazırlama”, “çizim ve hareket oluşturma”, “konu araştır”, “bilmiyorum” isimli dört temanın yer aldığı görülmektedir.

“Konu araştır” temasına bakıldığında öğrencilerin animasyon öncesinde neler yapılması gerektiğini anladıkları görülmektedir. Konu belirlemek, konuyu araştırmak, hikaye oluşturmak ve hikayeye uygun karakter tasarımı yapmak, hikayeye uygun karelere çizimleri yapmak ve hareket verilmesini sağlamak animasyon öncesi temel hazırlıklarındandır (Moreno, 2014).

“Araç gereç hazırlanır” temasında yer alan kodlardaki öğrenci ifadelerine bakıldığında, Ö-14 kodlu öğrenci *Araç ve gereçlerimizi hazırlarız. Uygulamamıza çizim yapar ve hareketlendiririz.*

Ö-6 kodlu öğrencinin ifadesi: *Uygulama indirilmelidir. Bir resim çizilmelidir. Hangi hareketi yapması isteniyorsa başka sayfalar açıp o hareketin basamaklarını teker teker çizmeliyiz.*

Ö-5 kodlu öğrenci ise; *Cihazı açtıktan sonra uygulamaya gireriz ve resimleri çizerek oynatırız.* demiştir.

Buradaki ifadelerden öğrencilerin sadece uygulama üzerinden neler yapacağına dair bilgiler ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Eğitimde verilen önce konuyu bul, konuyu araştır, hikaye oluştur, karakter tasarla basamaklarını atlayarak uygulama kısmına dair bilgiler verdikleri görülmektedir.

“Çizim ve hareket oluşturma” temasında yer alan öğrenci ifadelerine bakıldığında;

Ö-7 kodlu öğrencinin; *Dijital araç gereçler, doğru çalışan bir uygulama, hareketi oluşturmak için çok fazla sayfa ve çizim gereklidir.*

Ö-3 kodlu öğrencinin; *Ne yapacağını belirlemek ve ardından nasıl daha gerçekçi olacağını ayarlayarak çizim yapmak gerekmektedir.*

Ö-2 kodlu öğrencinin ise; *Belirlenen konu üzerine tableten sayfalara sırayla resim çizeriz.* İfadelerinden de anlaşılacağı gibi öğrencilerin daha çok çizim ve hareket kavramlarına odaklandıkları görülmektedir.

İki frekansa sahip son tema ise “bilmiyorum” şeklinde oluşmuştur. Öğrenciler bu konu hakkında bilgilerinin olmadıklarını ifade etmişlerdir.

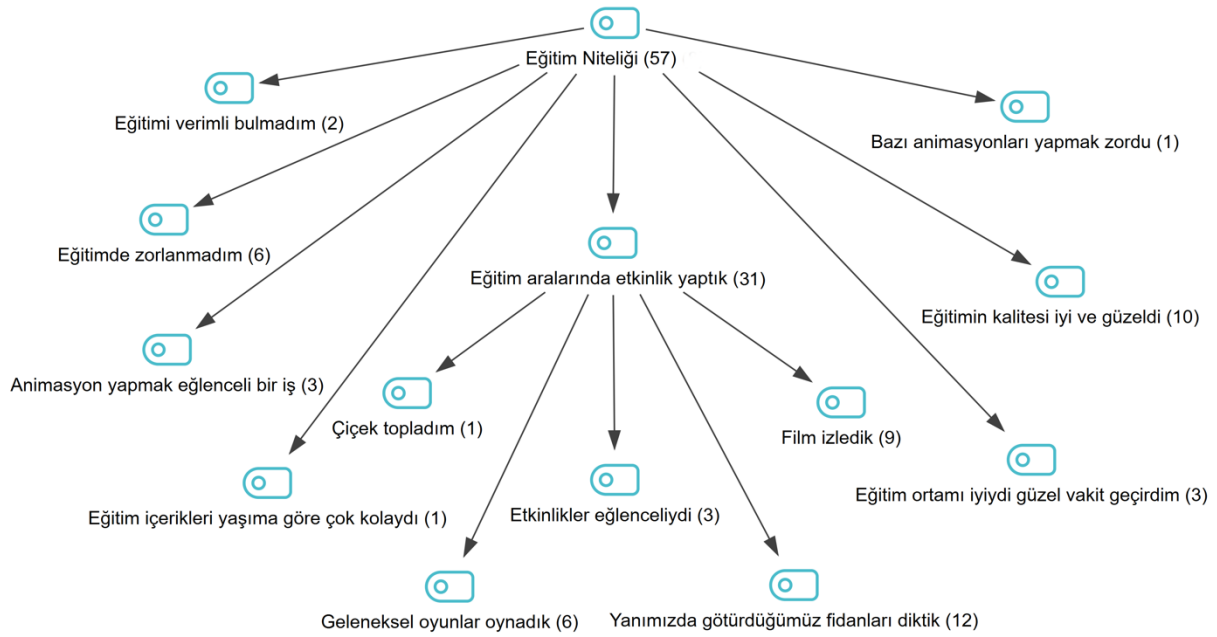
Öğrenci Günlüklerinden Elde Edilen Bulgular

Öğrencilerle günlüklerinden elde edilen verilerde araştırmacılar tarafından kodlanmış ve yedi tema altında görüşlerin toplandığı görülmektedir. Bunlar,

1. Eğitimin Niteliğine İlişkin Bulgular
2. Arkadaş İlişkilerine İlişkin Bulgular
3. Öğretmene İlişkin Bulgular
4. Geziyi Düzenleyen Öğretmenlere İlişkin Bulgular
5. Yemekhaneye İlişkin Bulgular
6. Yatakhaneye İlişkin Bulgular
7. Geziye Dair Genel Değerlendirmelere İlişkin Bulgular

Bu temalara dair öğrenci günlüklerinden elde edilen öğrenci görüşleri için kodlamalar yapılmıştır.

Eğitimin niteliğine ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci günlüklerinden eğitimin niteliğine ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema, alt tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 8. Eğitimin niteliğine ilişkin günlüklerden elde edilen görüşler

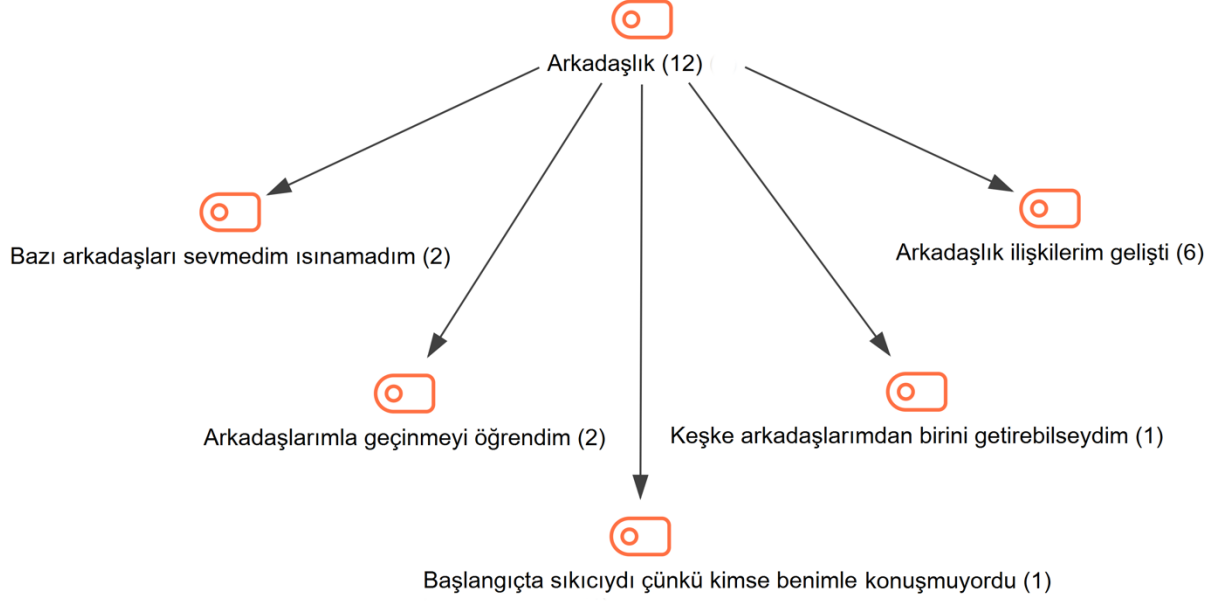
Şekil 8'e bakıldığında öğrencilerin aldıkları eğitimin niteliğine dair görüşlerinin olduğu kodlamalar görülmektedir. Ağırlıklı olarak öğrencilere eğitimin kolay geldiği bir öğrenciye ise bu eğitimin zor geldiği anlaşılmaktadır. Öğrencilerden bazılarının animasyon yapımı ve dijital öykülemeye dair deneyimlerinin olduğu bu yüzden eğitimlerin kolay geldiği, öğrencilerden birinin ise dijital öyküleme animasyon yapım aşamalarına dair hiç ön bilgisi olmadığı için bu tür etkinliklerin öğrenciye zor geldiği anlaşılmaktadır.

Eğitimin niteliği hakkında Ö-5 kodlu öğrenci ifadesinde: *Eğitimde beklentilerim fazlasıyla karşılandı, eğitimde FlipaClip uygulamasını kullandık, yeterli bir uygulama benzer başka uygulamaları da biliyorum* demiştir.

Aynı konuda Ö-8 kodlu öğrenci ise: *Böyle bir eğitim aldığım için çok mutluyum, bence geleceğin mesleklerinden biri de animasyon, buna bu yaşta adım atmamın geliştirmem için yararlı olacağını düşünüyorum* demiştir.

Öğrencilerin çoğunun eğitimi beğendikleri ve çok güzel olarak nitelendirdikleri görülmektedir. Bunun yanında alt tema olarak “eğitim aralarında etkinlik yaptık” kavramı oluşmuştur. Bu alt temadaki kodlamada aldıkları eğitimin dinlenme aralarında ve bulundukları eğitim merkezinin doğayla iç içe bir ortamda olmasından dolayı oyunlar oynamaları ve farklı etkinlikler yapmalarından dolayı kodlamaların bu alanda toplanmasına neden olduğu görülmektedir. Eğitim ve sosyal süreçlerin bir arada yürütülmesi planlanmış bir etkinliktir ve eğitim niteliğine dair görüşlerde bu etkinliklerden bahsedilmesi de beklenen bir bulgu olmuştur.

Arkadaşlık ilişkilerine ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci günlüklerinden arkadaşlık ilişkilerine ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema, alt tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

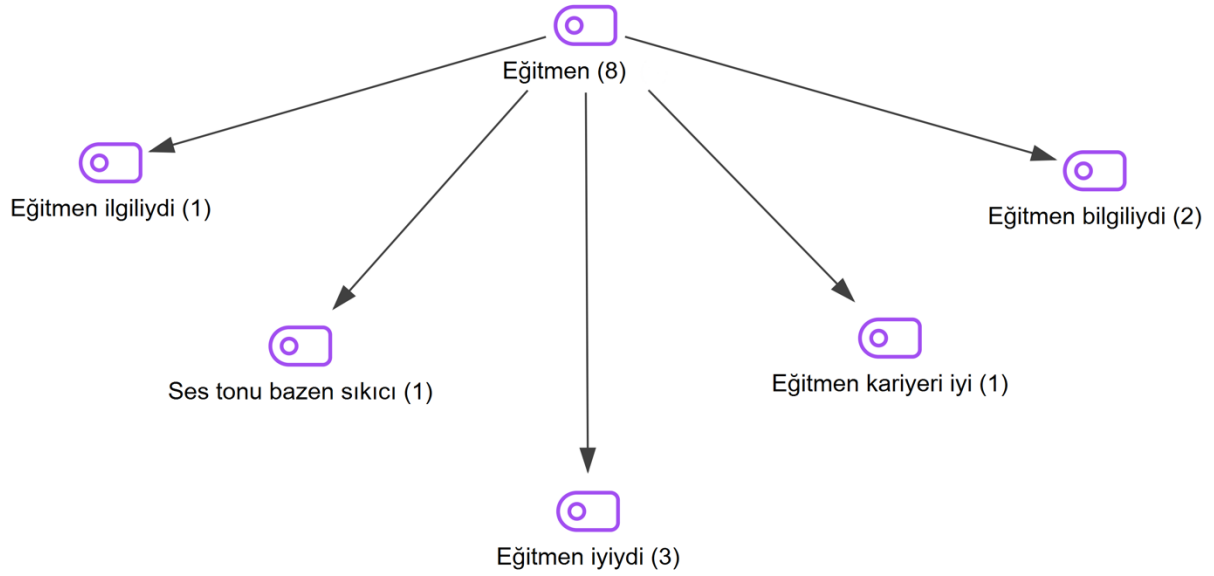

Şekil 9. Arkadaş ilişkilerine ilişkin günlüklerden elde edilen görüşler

Şekil 9 incelendiğinde arkadaşlık ilişkileri konusunda öğrencilerin hem farklı deneyimler yaşadığı “geçinmeyi öğrendim” gibi hem de süreç içerisinde birbirleriyle iletişimlerinin arttığını gösteren kodlamalar olduğu görülmektedir. Bunun yanında öğrencilerden birinin, arkadaşlarından birinin kendisiyle eğitime gelmesini dilediği; iki öğrencinin ise arkadaşlarına ısınamadığını dile getirildiği görülmektedir.

Bu konuda Ö-5 kodlu öğrencinin ifadesi şu şekildedir. *Şimdi biraz arkadaşlarımla aramın nasıl olduğunu anlatacağım. İlk gün geldiğimde Ö-12 dışında kimseyle konuşmadım ama akşama doğru erkeklerle kaynaştık. Kızlarla da konuşuyorum ve şu an her şey çok iyi.*

Eğitmene ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci günlüklerinden eğitmene ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

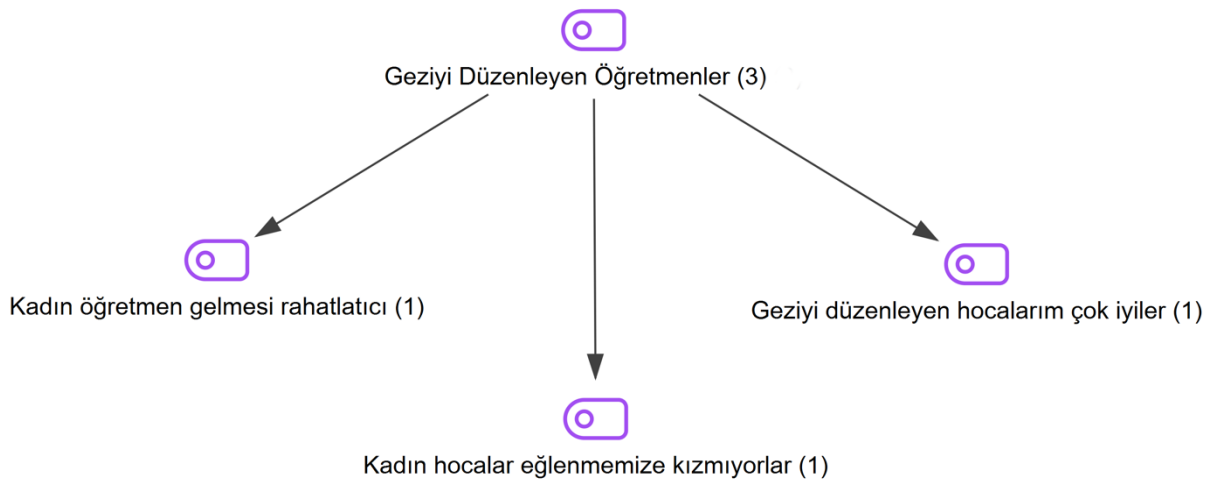

Şekil 80. Eğitime ilişkin günlüklerden elde edilen görüşler

Şekil 10'a bakıldığında eğitmen hakkında ortaya çıkan kodlamalarda genel anlamda eğitmenin bilgili, ilgili ve kariyerinin iyi olduğu görülmektedir. Bunun yanında eğitmenin ses tonunu doğru kullanmadığı konusunda bir eleştiri olduğu da anlaşılmaktadır.

Ö-11 kodlu öğrencinin eğitmenler için günlüğüne yazdığı ifadeler şöyledir: *Gerçekten de çok iyi bir öğretmenimiz vardı. Adı Fatih, animasyon eğitmenimiz, dünya çapında bir insan.*

Gezide öğrencilere eşlik eden öğretmenlere ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci günlüklerinden gezide öğrencilere eşlik eden öğretmenlere ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

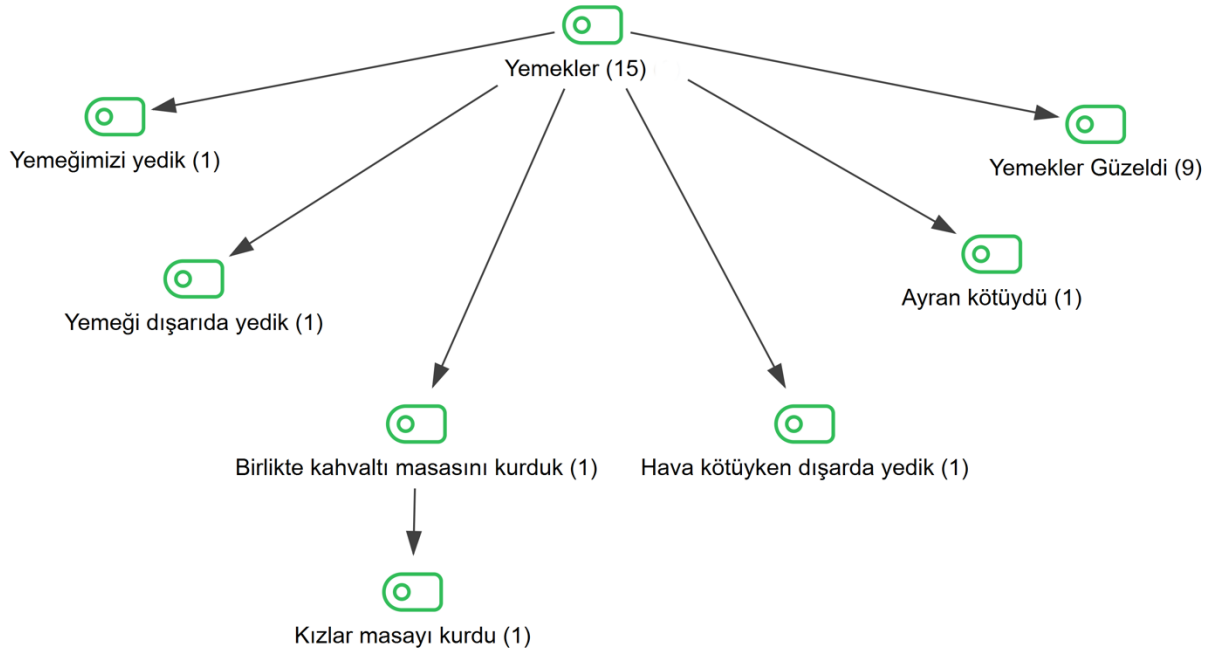

Şekil 11. Geziyi düzenleyen öğretmenlere ilişkin günlüklerden elde edilen görüşler

Şekil 11 incelendiğinde geziyi düzenleyen öğretmenler teması altında üç farklı kod yer aldığı görülmektedir. Kodlar incelendiğinde kız ve erkek öğrenci sayılarının eşite yakın olduğu bir

okul dışı öğrenme eğitiminde kadın öğretmenlerin öğrencilere eşlik etmesinin öğrencileri rahatlattığı yönünde kodlamalar olduğu görülmektedir.

Yemekhaneye ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci günlüklerinden yemekhaneye ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema, alt tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

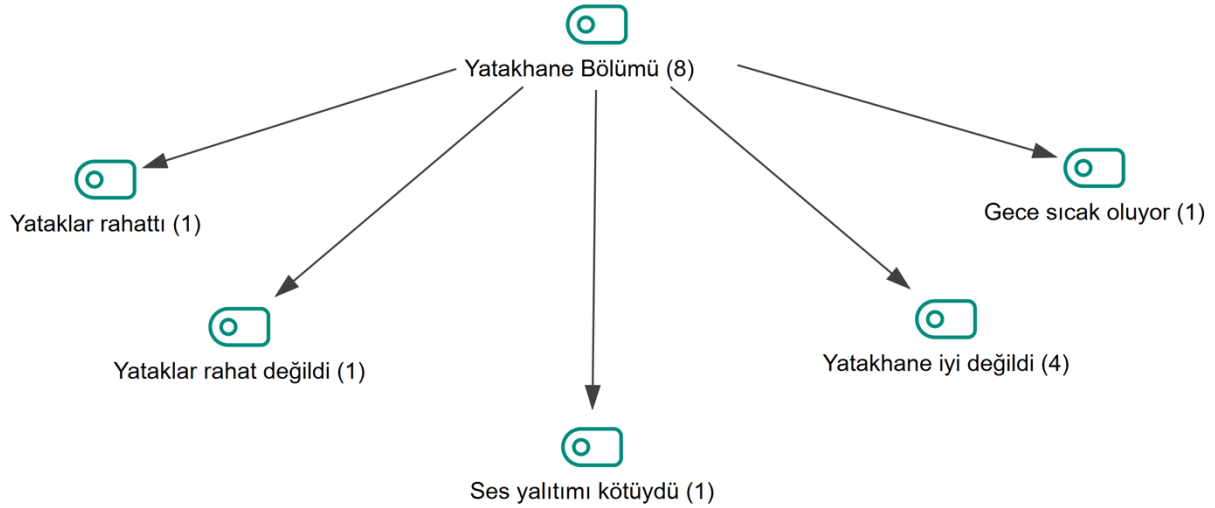

Şekil 12. Yemekhaneye ilişkin günlüklerden elde edilen görüşler

Şekil 12’de öğrencilerin yemek hakkındaki görüşlerine dair kodlamalar ve temalardan oluştuğu görülmektedir. “Yemekler güzeldi” kodlamasının frekansına bakıldığında (9) öğrencilerin yemekleri beğendikleri anlaşılmaktadır.

Bu konuda Ö-11 kodlu öğrencinin ifadesi şu şekildedir. *Yemeklerin kalitesi oldukça yüksekti.* Ö-1 kodlu öğrencinin ifadesi ise; *yemekler de güzeldi, yataklar da demiştir.*

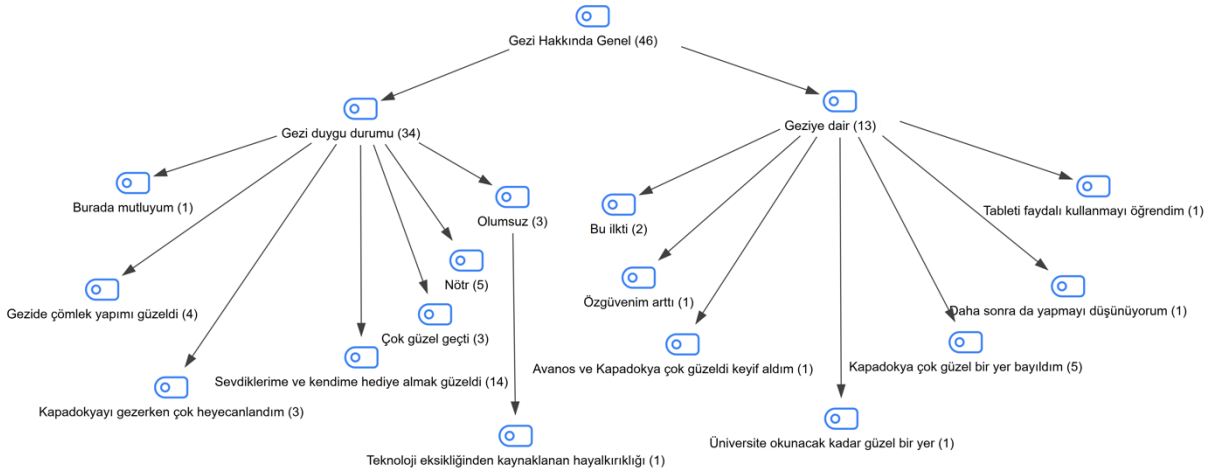
Yatakhaneye ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci günlüklerinden yatakhaneyle ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema, alt tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 13. Yatakhaneyle ilişkin günlüklerden elde edilen görüşler

Şekil 13 incelendiğinde öğrencilerin yattığı mekana dair görüşlerinin genelde olumsuz olduğu; “gece sıcak oluyor”, “ses yalıtımı kötüydü” ve “yataklar rahat değildi” kodlamalarından yatakhane fiziksel donanımına dair negatif yorumlamalar yaptığı görülmektedir.

Geziye dair genel değerlendirmelere ilişkin bulgular. Bu bölümde öğrenci günlüklerinden geziye dair genel değerlendirmelere ilişkin elde edilen görüşlerden oluşan tema, alt tema ve kodlamalara yer verilmiştir.

Şekil 14. Geziye ilişkin genel değerlendirmelere dair günlüklerden elde edilen görüşler

Şekil 14’de geziye dair genel değerlendirmelerden oluşan kodlar ve temalar görülmektedir. Gezi duygu durumu ve geziye dair adında iki tema olduğu bu temalardan frekans olarak en çok “sevdiklerime ve kendime hediye almak güzeldi” öne çıkmıştır. Öğrenciler gezi sırasında gerçekleştirdikleri alışverişle ilgili tamamen olumlu ifadeler kullanmıştır aksi bir alt temaya rastlanmamıştır. Gezi duygu durumu alt temasında öğrencilerin olumlu ve olumsuz duygularının olduğu anlaşılmaktadır. Geziye dair alt temasındaki kodlamalar incelendiğinde öğrencilerin animasyon yapmaya devam etmeyi düşündüğü, tableti faydalı olarak kullandıkları,

ilk defa animasyon yapma deneyimi gerçekleştirdikleri ve bu konuda özgüvenlerinin oluştuğu anlaşılmaktadır.

Bu konuda Ö-10 kodlu öğrencinin günlüğünde şu ifadeleri kullandığı görülmüştür:

Animasyon eğitimi başlangıçta basitti ama uzun ve ayrıntılı bir çizgi film için çok zaman ve emek harcamak gerekiyormuş. Hiç sıkılmadım aslında burayı beğendim, tek sıkıntı çok kalabalık olmamız. Ailemden uzak olmak beni hiç rahatsız etmez, onlar varken çok baskı altında hissediyorum, tek başıma daha iyiyim. Gerçekten bir şeyler başarabilme potansiyelim olduğunu fark ettim, kendimi hep küçümserim.

Elbette eğitime dair tüm değerlendirmeler olumlu değildi. Genel anlamda değerlendirmeler olumlu olsa da olumsuz düşüncede olan Ö-13 kodlu öğrencinin genel değerlendirmesi şöyledir: *Burada gösterilen animasyon eğitimi için öğretici bir video ve bir tableten başka hiçbir şeye gerek yok. Neden asla animasyon kariyerine girmeyeceğimi daha da anladım. Çok titiz iş ve ayrıca baya sıkıcı.*

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğrencilerin eğitim ile ilgili görüşlerine dair kodlamaların yer aldığı bulgulardan ve geziye dair genel değerlendirme bulgularından yola çıkarak animasyon eğitiminin verimli geçtiği okul dışı öğrenme ortamına dair bilgilerinin oluştuğu sonucuna varılmıştır. Animasyon eğitime dair deneyimlerinin genel anlamda olumlu olduğu ve animasyon yapımının nasıl gerçekleştiği konusunda doğru bilgilendikleri, eğitimde kullanılan FlipaClip uygulamasını öğrendikleri ve hatırladıkları sonucuna varılmıştır. Bunun yanında animasyonun temel birleşenleri konusunda öğrencilerin kafa karışıklığı yaşadığı ve animasyon yapım aşamasıyla temel birleşenleri karıştırdıkları görülmüştür. Ayrıca lise öğrencilerine verilen eğitimin çok kolay geldiği görülmüştür.

Okul dışı öğrenme ortamlarında eğitimler kadar öğrencilerin eğlenmelerine ve rahatlamalarına yönelik etkinliklerin düzenlenmesinin, öğrenciler için önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin okul dışı öğrenme ortamında arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurma, işbirliği yapabilme, birlikte yemek yeme, geleneksel oyunlar oynama, ağaç dikme gibi etkinlikleri faydalı buldukları, bu faaliyetlerden zevk aldıkları, eğitimin okul binasının dışına taşınmasından memnuniyet duydukları sonucu elde edilmiştir.

Eğitmen ve eğitimciler hakkındaki görüşlerinin yer aldığı bulgulardan, kadın öğretmenlerle öğrencilerin daha rahat ettiği, bu sebeple okul dışı öğrenme ortamları için planlama yaparken

kadın eğitimcilerin gruplara eşlik etmelerinin öğrencilerin rahat hissetmeleri için bir etken olduğu sonucuna varılmıştır.

Okul dışı öğrenme ortamlarında öğrencilerin arkadaşlık ile ilgili görüşlerinin yer aldığı bulgulardan; öğrenciler için arkadaşlığın önemli olduğu ve birbirleri ile daha rahat iletişim kurabilmeleri için tanışma ve kaynaşma etkinliklerinin planlamaya dahil edilmesinin önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Okul dışı öğrenme ortamlarında öğrenciler için yemeklerin önemli olduğu öğrencilerin bu konuda “ayran kötüydü” gibi kendisini rahatsız eden detayları hatırlaması da göz önünde bulundurularak yemek ve yemekhane olgularına okul dışı öğrenme planlamasında dikkat edilmesi gerektiği düşünülürse öğrencilere öncesinde yemek seçimi / lezzet hassasiyetleri konusunda önceden araştırma yapılmasının önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Aynı şekilde gün boyu süren etkinlik ve eğitimler sonucunda yatılı kalınması gereken okul dışı öğrenme ortamlarında yatakhanelerin fiziki donanımlarının öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre ayarlanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular Bozdoğan’ın (2012) araştırmasına ait bulgularla tutarlılık göstermiştir. Bozdoğan okul dışı çevrelerde öğretimin nasıl planlanması ve uygulanması gerektiği konusunda öğretmen yetiştiren kurumların öneminin ortaya çıktığını ön planlamaların önem teşkil ettiğini araştırması sonucunda ifade etmiştir. Bu durum bu araştırmada da ön planlamanın/hazırlığın önemine vurgu yapan öğrenci ifadeleri ile desteklenmektedir.

Kalik ve Kırındı (2022), BİLSEM öğrenciyle STEM etkinliklerini okul dışı ortamlarda gerçekleştirmiş öğrencilerde başarının arttığını, girişimciliğin arttığını, okul dışı STEM etkinlikleri sonrası grup çalışmalarında alınan kararlarda işbirliği yapma açısından olumlu yönde etkilendikleri ve deneylerinde olumlu sonuçlara ulaşmaktan keyif almaya başladıkları şeklinde sonuçlar elde etmiştir. Bu sonuçlar, bu araştırmanın arkadaşlık temasında verilen öğrenci yanıtlarıyla tutarlılık göstermektedir. Yine aynı çalışmada öğrencilerin başkalarının onayı olmadan kendi kararlarını verebilme konusunda pozitif yönde etkilendikleri ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada da öğrencilerin karar alma konusunda aileden uzak ve daha iyi daha özgüvenli hissettiklerini ifade eden cümlelerle tutarlılık gözlenmektedir.

Şahin ve Çelebi (2021) Okul Dışı Öğrenme Ortamlarında Uygulamalı STEM Eğitimi kitabında, disiplinlerarası okul dışı etkinliklerin tümevarımsal akıl yürütme ve gerçekçi öğretimi desteklediğini, eğitsel etkinliklerin zenginlik ve çeşitliliğini artırabilmek için disiplinler arası

öğretim yaklaşımlarının son derece gerekli ve önemli olduğunu vurgulamıştır. Araştırmamızın sonucunda öğrencilerin ortaya koyduğu duygu ve düşünceler de yine Şahin ve Çelebi'nin (2021) bu görüşlerini desteklemektedir.

Bu çalışmanın sonunda, özellikle üstün yetenekli öğrencilerin eğitimlerinin okul binaları ile sınırlı kalmaması, okul dışı öğrenme ortamlarında benzer uygulamalara başvurulması önerilebilir. Okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili planlama aşamasında ise öğrencilerin eğitim ile ilgili hazırbulunuşluklarının daha detaylı incelenmesi ve eğitimin içeriği, eğitimin nerede ve hangi koşullarda gerçekleşeceğine dair ayrıntılı bilgi verilmesinin öğrencileri olumlu yönde etkileyeceğinden bu konularda detaylı planlamaların yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ağaya, A., Akçayır, İ., & Çitil, M. (2023). Özel yetenekli öğrencilerin BİLSEM'lerde sergiledikleri davranış problemleri ve yapılan rehberlik ve psikolojik danışma çalışmaları. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, (56), 384-409.
- Akören, A. N. (2018). Çizgi film ve animasyon eğitiminde son eğilimler. Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 1(2), 124-141. [Türkçe Makale].
- Aktaş, E. (2023). Fotosentez konusunda animasyon geliştirilmesi ve animasyon kullanımının öğrenci başarısına etkisi. (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). <http://tez.yok.gov.tr> adresinden edinilmiştir. [Türkçe Tez]
- Arıcı, N. ve Dalkılıç, E. (2006). Animasyonların bilgisayar destekli öğretime katkısı: bir uygulama örneği. Kastamonu Eğitim Dergisi, 14(2), 421-430.
- Bakioğlu, B. ve Karamustafaoğlu, O. (2020). Okul dışı öğrenme ortamlarının öğretim sürecinde kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. İnfomal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi, 5(1), 80-94.
- Bozdoğan, A. E., (2007). Role and importance of science and technology museum in education. (Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). <http://yok.gov.tr> adresinden edinilmiştir. [Türkçe Tez]
- Bozdoğan, A. E. (2012). Eğitim amaçlı gezilerin planlanmasına ilişkin fen bilgisi öğretmen adaylarının uygulamaları: Altı farklı alan gezisinin değerlendirilmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi, 12(2), 1049-1072. [Türkçe Makale].
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2021). Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri (30. Baskı). Pegem Akademi Yayınları: Ankara. [Türkçe Kitap]
- Cohen, J., Manion, L. ve Morrison, K. (2011). Research methods in education. New York: Routledge. [İngilizce Kitap]
- Çeken, B. ve Şen, E. (2023). Animasyonun eğitimde kullanımı ve değişen rolü. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi, 12(35), 333-360.
- Çoban, F. N., Gülşen, S. ve Bayhan, G. (2019). Bilim ve sanat merkezi öğretmenlerinin eğitimde dijital teknolojinin kullanımına yönelik farkındalıklarının incelenmesi. Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi/JRES, 6(1), 78-94. [Türkçe Makale].
- Erdoğan, B. ve Çaydere, O. (2024). Bilim ve sanat merkezleri görsel sanatlar dersi öğretim programının Avrupa Dijital Yeterliklerine göre incelenmesi. TEBD, 22(3), 2205-2225. <https://doi.org/10.37217/tebd.1523174>

- Ertaş, H., Şen, A.İ. ve Parmasızoğlu, A. (2011). Okul dışı bilimsel etkinliklerin 9. sınıf öğrencilerinin enerji konusunu günlük hayatla ilişkilendirme düzeyine etkisi. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi, 5(2), 178-198. [Türkçe Makale]
- Eshach, H. (2007). Bridging in-school and out-of-school learning: formal, non-formal, and informal education. Journal of Science Education and Technology, 16, 171-190. [İngilizce Makale]
- Fraenkel, J.R., Wallen, N. E. ve Hyun, H. H. (2012). How to design and evaluate research in education. NY: McGrawHill, 2012. <https://124.im/YgrKid1> adresinden erişim sağlanmıştır. [İngilizce Kitap]
- Gerber, B.L. Marek, E.A., ve Cavallo, A.M.L. (2001). Development of an informal learning opportunities assay. International Journal of Science Education, 23(6), 569-583. [İngilizce Makale]
- Gürsoy, G. (2018). Fen öğretiminde okul dışı öğrenme ortamları. Electronic Turkish Studies, 13(11). [Türkçe Makale]
- Kalik, G. ve Kırındı, T. (2022). Fen bilimleri dersinde okul dışı stem etkinliklerinin üstün/özel yetenekli öğrencilerin stem'e karşı tutumlarına ve girişimcilik becerileri üzerine etkisi. Fen Bilimleri Öğretimi Dergisi, 10(1), 38-63. [Türkçe Makale]
- Kaplan, A. (2010). Durum çalışması: Nitel araştırma yöntemi. Ankara: Anı Yayıncılık. [Türkçe Kitap]
- Küçük, T. (2022). Ulusal/uluslararası yapılan çalışmalarda eğitimde animasyon kullanımının incelenmesi ve bir animasyon uygulaması örneği. (Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul). <http://yok.gov.tr> adresinden edinilmiştir. [Türkçe Tez]
- Kotluk, N. ve Kocakaya, S. (2015). 21. Yüzyıl becerilerinin gelişiminde dijital öyküler: Ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(2), 354-363. ISSN: 2146-9199
- MEB (2018). Fen bilimleri dergi öğretim programı. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812312311937-FEN%20B%C4%B0L%C4%B0MLER%C4%B0%20%C3%96%C4%99ERET%C4%B0M%20PROGRA MI2018.pdf> adresinden erişim sağlanmıştır.
- MEB, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2022). Bilim ve sanat merkezlerinedir? <https://orgm.meb.gov.tr/www/bilim-ve-sanat-merkezleri-nedir/icerik/1955ürlüğü>
- MEB, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2018). Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_07/09101900_ozel_egitim_hizmetleri_yonetmeliği_07072018.pdf [Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği]
- Melber, L.H. ve Abraham, L.M. (1999). Beyond the classroom: Linking with informal education. Science Activities, 36, 3-4. [İngilizce Makale]
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: an expanded sourcebook. California: Sage Publications. https://books.google.com.tr/books?id=U4IU_wJ5QEC&pg=PA7&hl=tr&source=gbs_selected_pages&cad=2#v=onepage&q&f=false. [İngilizce Kitap]
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013). Zihin yetenekli bireylere eğitim stratejisi ve uygulama kılavuzu. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_11/25034903_zetyeteneklibireylerineitimstratejiveuygulamaklavuzu.pdf
- Moreno, L. (2014). The creation process of 2d Animated movies. <https://www.studocu.com/ph/document/university-of-cebu/art-appreciation/the-creation-process-of-2d-animation-movies/103618983> adresinden erişim sağlanmıştır.
- Özkan, D. (2009). Yönetici, öğretmen, veli ve öğrenci görüşlerine göre bilim ve sanat merkezlerinin örgütsel etkililiği. (Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). <http://yok.gov.tr> adresinden edinilmiştir. [Türkçe Tez]
- Sakman, S. (2020). Animasyon teknikleriyle çoklu ortam öğrenme materyallerinin zenginleştirilmesi. Fine Arts (NWSAFA), D0256, 15(2), 116-126. [İngilizce Makale]
- Saraç, H. (2017). Türkiye’de okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin yapılan araştırmalar: İçerik analizi çalışması. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi, 3(2), 60-81. [Türkçe Makale]
- Sarıoğlu, A. B. ve Küçüközer, H. (2017). Fen bilgisi öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ortamları ile ilgili görüşlerinin araştırılması. İnfomal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi, 2(1), 1-15. [Türkçe Makale]

- Şahin, E. ve Çelebi, Ö. (2021). Ören/kazı yerlerinde STEM eğitimi. M. Çevik, B. Bakioğlu (Ed.). Okul dışı öğrenme ortamlarında uygulamalı STEM eğitimi içinde (s. 425-443). Nobel Akademik Yayıncılık. [Türkçe Kitap].
- Tannenbaum, Abraham J. (2000), A history of giftedness in school and society, Kurt A. Heller ve diğerleri (Ed.), International Handbook of Giftedness and Talent, 2. Baskı içinde (23-53). Oxford: Elsevier.
- Tatar, N. ve Bağrıyanık, K. E. (2012). Fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin okul dışı eğitime yönelik görüşleri. İlköğretim Online, 11(4), 883-896. [Türkçe Makale].
- Tunç, Ö. A. ve Karadağ, E. (2013). Postmodern oluşturmacılığa dijital öyküleme. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2(4), 310-315. [Türkçe Makale].
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Kitapevi: Ankara. [Türkçe Kitap].